

O‘ZBEKISTONNING IQTISODIY RIVOJLANISHIDA TURIZM SOHASINING O‘RNI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA)

Asadbek Teshaboyev

Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti magistranti,
Toshkent, O‘zbekiston

T. Ravshanov

Ph.D., Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti katta o‘qituvchisi,
Toshkent, O‘zbekiston

Annotatsiya: Turizm O‘zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida, xususan, Samarqand viloyati kabi boy madaniy merosga ega hududlarda muhim o‘rin tutadi. Ushbu tezis Samarqand viloyati misoliga e‘tibor qaratgan holda O‘zbekistonning iqtisodiy o‘sishi va barqarorligiga turizmning ko‘p qirrali ta‘sirini ko‘rib chiqadi. Bundan tashqari, u turizmni rivojlantirish bilan bog‘liq muammolar va imkoniyatlarni, shuningdek, O‘zbekistonda inklyuziv va barqaror iqtisodiy o‘shish katalizatori sifatida turizm salohiyatidan to‘liq foydalanish strategiyalarini o‘rganadi.

Kalit so‘zlar: Turizm, iqtisodiy rivojlanish, madaniy meros, ish o‘rinlari yaratish, infratuzilmani rivojlantirish.

Turizm butun dunyo bo‘ylab iqtisodiy rivojlanishning asosiy omili sifatida paydo bo‘lib, o‘shish, farovonlik va madaniy almashinuvni rag‘batlantiradi. O‘zining boy tarixi, madaniy merosi va me‘moriy mo‘jizalari bilan mashhur mamlakat bo‘lgan O‘zbekiston sharoitida turizm, ayniqsa, Samarqand viloyati kabi tarixiy diqqatga sazovor joylar va madaniy diqqatga sazovor joylarga ega bo‘lgan hududlarda iqtisodiy taraqqiyotda muhim rol o‘ynaydi. . Ushbu maqolada Samarqand viloyati misolida turizmning O‘zbekiston iqtisodiy rivojlanishidagi ko‘p qirrali roli o‘rganiladi. Asosiy iqtisodiy ko‘rsatkichlar, turizm statistikasi, siyosat asoslari va amaliy tadqiqotlarni o‘rganib, ushbu tadqiqot turizmning O‘zbekiston iqtisodiyotiga o‘zgartiruvchi ta‘sirini yoritishga qaratilgan bo‘lib, Samarqand viloyatini jonli turizm yo‘nalishi sifatida alohida ta‘kidlaydi.

Ipak yo‘li kabi qadimiy savdo yo‘llari chorrahasida joylashgan O‘zbekiston tarix, madaniyat va merosning boy gobeleniga ega. YuNESKOning Butunjahon merosi ro‘yxatiga kiritilgan mahobatli Registon maydoni, tarixiy Buxoro va qadimiy Samarqand kabi me‘morchilik mo‘jizalari mamlakatda joylashgan. Bu madaniy boyliklar dunyoning turli burchaklaridan sayyohlarni o‘ziga jalb etib, O‘zbekistonning tarixiy o‘tmishi va jo‘shqin buguniga nazar tashlash imkonini beradi [1].

Turizm O‘zbekistonda iqtisodiy o‘sish va rivojlanishning asosiy omili sifatida namoyon bo‘lib, YaIM, bandlik va valyuta tushumlariga sezilarli hissa qo‘shmoqda. So‘nggi yillarda O‘zbekiston hukumati turizmni rivojlantirishga iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va qashshoqlikni bartaraf etishning strategik sektori sifatida ustuvor ahamiyat berdi. Turizm infratuzilmasiga yo‘naltirilgan investitsiyalar, rag‘batlantirish va siyosat sohasidagi islohotlar sayyohlar kelishi va daromadlarining barqaror o‘sishiga olib keldi, bu esa mamlakatning iqtisodiy barqarorligi va raqobatbardoshligini yanada oshirdi [2].

O‘zbekistonning markazida joylashgan Samarqand viloyati turizmning iqtisodiy taraqqiyotga o‘zgartiruvchi ta’sirining yorqin namunasidir. Registon maydoni, Gur-i Amir maqbarasi va Shoh-i-Zinda nekropol kabi diqqatga sazovor joylar joylashgan Samarqand har yili millionlab sayyohlarni o‘ziga jalb etib, mahalliy iqtisodiyotga katta daromad keltirmoqda. Mintaqaning boy madaniy merosi, turizm infratuzilmasi va targ‘ibotiga yo‘naltirilgan strategik investitsiyalar bilan birgalikda Samarqandni Markaziy Osiyodagi birinchi sayyohlik maskaniga aylantirdi [3].

O‘zining ulkan salohiyatiga qaramay, O‘zbekistonda turizmni rivojlantirish bir qator muammolarga duch kelmoqda, jumladan, infratuzilmaning etarli emasligi, cheklangan marketing harakatlari va tartibga soluvchi to‘siqlar. Bundan tashqari, COVID-19 pandemiyasi turizm sanoati uchun misli ko‘rilmagan qiyinchiliklarni keltirib chiqardi, sayohat tartibini buzdi va turistik talabni pasaytirdi. Biroq, bu qiyinchiliklar orasida innovatsiyalar, hamkorlik va barqaror rivojlanish imkoniyatlari yotadi. O‘zbekiston o‘zining madaniy boyliklaridan foydalanish, raqamli texnologiyalarni qo‘llash va davlat-xususiy sheriklikni rivojlantirish orqali inklyuziv va barqaror iqtisodiy o‘sish katalizatori sifatida turizm salohiyatidan to‘liq foydalanishi mumkin [4].

Xulosa qilib aytadigan bo‘lsak, turizm O‘zbekistonda, xususan,

Samarqand viloyati kabi boy madaniy merosi va tarixiy ahamiyatiga ega bo'lgan hududlarda iqtisodiy rivojlanishda muhim rol o'ynaydi. O'zbekiston o'zining madaniy boyliklaridan foydalanish, turizm infratuzilmasiga sarmoya kiritish va qo'llab-quvvatlovchi siyosatni amalga oshirish orqali iqtisodiy o'sish, yangi ish o'rinlari yaratish va aholining imkoniyatlarini kengaytirish uchun yangi imkoniyatlarni ochib, kelajak avlodlar uchun yanada yorqin va farovon kelajakni ta'minlashi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ibragimov, L. Z. (2016). Importance of studying natural and geographical potential of regions in economic-geographical research (A case study of Samarkand Region). *Наука и мир*, 2(7), 111-115.
2. Matchanov, A. (2023). O 'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida turizm sohasining o 'rni.
3. Khamidova, F., & Sayfullaev, J. (2020). Tourism potential of the Republic of Uzbekistan and opportunities for its development. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 7(3), 283-291.
4. Shodiyev, K. (2024). Innovatsion iqtisodiyotda turizm sohasini barqaror rivojlanishini ta'minlash istiqbollarini bashoratlash. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 4(02), 123-135.